

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

BÊ HÀ XUYÊN

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN BA BÊ, TỈNH BẮC KẠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN, NĂM 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

BÊ HÀ XUYÊN

**THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
HỢP TÁC XÃ NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN BA BÈ, TỈNH BẮC KẠN**

Ngành: Phát triển Nông thôn

Mã ngành: 8620118

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS DƯƠNG VĂN SƠN

THÁI NGUYÊN, NĂM 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan tất cả các số liệu, kết quả nghiên cứu nêu trong luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi trích dẫn trong luận văn đã được ghi rõ nguồn gốc.

Tôi xin chịu trách nhiệm trước Hội đồng chấm luận văn, trước Nhà trường và phòng Đào tạo về các thông tin, số liệu trong đề tài luận văn này.

Tác giả luận văn

Bé Hà Xuyên

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và nghiên cứu tại Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn, tôi đã hoàn thành xong đề tài luận văn cao học của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, gia đình và bạn bè. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng Đào tạo cùng toàn thể các Thầy, Cô đã tận tụy giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp. Đặc biệt, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo hướng dẫn đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện, thiết kế nghiên cứu, phân tích số liệu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của Liên minh HTX tỉnh Bắc Kạn, UBND huyện Ba Bể; Phòng Nông nghiệp và PTNT huyện Ba Bể; Chi cục Thống kê huyện Ba Bể,... đã tạo mọi điều kiện thuận lợi có thể để tôi hoàn thành đề tài luận văn này.

Với trình độ và thời gian có hạn, do đó bản luận văn của tôi không thể tránh khỏi những thiếu sót. Vì vậy tôi rất mong nhận được sự đóng góp ý kiến của các thầy cô để bản đề tài của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên

Bế Hà Xuyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH, HỘP	viii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI.....	5
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	5
1.1.1. Một số khái niệm, thuật ngữ liên quan.....	5
1.1.2. Kinh tế hợp tác trong nông nghiệp và vai trò của HTX nông nghiệp trong phát triển nông thôn	10
1.1.3. Đặc trưng và quy định của HTX kiểu mới theo Luật HTX năm 2012	12
1.2. Cơ sở thực tiễn của đề tài.....	20
1.2.1. Tình hình hoạt động và phát triển HTX ở một số nước trên thế giới.....	20
1.2.2. Tình hình hoạt động và phát triển HTX ở Việt Nam	22
1.2.3. Một số công trình nghiên cứu có liên quan.....	27

1.2.4. Bài học kinh nghiệm đối với huyện Ba Bể trong việc phát triển hợp tác xã nông nghiệp	30
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu huyện Ba Bể.....	32
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	33
2.1.2. Điều kiện kinh tế-xã hội.....	35
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	36
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	36
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	36
2.3.2. Phương pháp phân tích thông tin số liệu.....	39
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu của đề tài.....	40
2.4.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh quy mô phát triển của HTX nông nghiệp	40
2.4.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh về lao động, việc làm.....	40
2.4.3. Nhóm chỉ tiêu về vốn và thu nhập	40
2.4.4. Nhóm chỉ tiêu về biến số trong mô hình hồi quy đa biến.....	40
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	40
3.1. Thực trạng phát triển Hợp tác xã nông nghiệp huyện tại Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	40
3.1.1. Một số văn bản pháp lý liên quan đến Hợp tác xã nông nghiệp... 41	
3.1.2. Phát triển Hợp tác xã nông nghiệp tại tỉnh Bắc Kạn.....	42
3.2. Yếu tố ảnh hưởng, khó khăn, thách thức đối với phát triển HTX nông nghiệp huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn	60
3.2.1. Một số yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động và phát triển của HTX huyện Ba Bể	60
3.2.2. Khó khăn, thách thức đối với hoạt động và phát triển HTX nông nghiệp huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	68
3.3. Mục tiêu và giải pháp chủ yếu thúc đẩy phát triển HTX nông nghiệp huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	72
3.3.1. Mục tiêu.....	72

3.3.2. Một số giải pháp chủ yếu thúc đẩy phát triển HTX nông nghiệp huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn.....	73
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

CNH, HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
ĐBSH	Đồng bằng Sông Hồng
EU	Liên minh Châu Âu
FAO	Tổ chức Nông nghiệp và Lương thực Liên hợp quốc
HTX	Hợp tác xã
KHCN	Khoa học công nghệ
KL-TW	Kết luận của Trung ương
NĐ-CP	Nghị định của Chính phủ
NĐ-HĐND	Nghị quyết của Hội đồng nhân dân
NQ/TU	Nghị quyết Tỉnh ủy
NQ/TW	Nghị quyết Trung ương
NQ-CP	Nghị quyết của Chính phủ
Nxb	Nhà xuất bản
PTNT	Phát triển nông thôn
QĐ-TTg	Quyết định của Thủ tướng Chính phủ
QH	Quốc hội
QTKD	Quản trị kinh doanh
TT-NNPTNT	Thông tư Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
VSATTP	Vệ sinh an toàn thực phẩm
WB	Ngân hàng Thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Hợp tác xã nông nghiệp và phi nông nghiệp huyện Ba Bể	37
Bảng 3.1.	Số Hợp tác xã tỉnh Bắc Kạn các năm 2015-2018	44
Bảng 3.2.	Số lượng HTX tỉnh Bắc Kạn năm 2018.....	45
Bảng 3.3.	Số lượng hợp tác xã huyện Ba Bể các năm 2015-2018....	47
Bảng 3.4.	Số lượng HTX huyện Ba Bể năm 2018	49
Bảng 3.5.	Dân tộc và giới tính của giám đốc HTX	50
Bảng 3.6.	Nghề nghiệp chính của giám đốc trước khi kinh doanh ...	50
Bảng 3.7.	Một số thông tin về HTX và giám đốc HTX	51
Bảng 3.8.	So sánh số thành viên HTX khi thành lập và hiện nay	53
Bảng 3.9.	So sánh vốn sản xuất khi thành lập và hiện nay	53
Bảng 3.10.	So sánh thu nhập của thành viên HTX khi thành lập và hiện nay.....	54
Bảng 3.11.	Một số chỉ tiêu kinh tế của HTX hiện nay	55
Bảng 3.12.	Một số chỉ tiêu kinh tế của HTX phân theo ngành nghề ..	56
Bảng 3.13.	Số thành viên, vốn và thu nhập của thành viên HTX phân theo ngành nghề	57
Bảng 3.14.	HTX nông nghiệp có hoạt động tiếp thị và đăng ký sản phẩm	59
Bảng 3.15.	Diễn giải các biến số trong mô hình hồi quy đa biến	60
Bảng 3.16.	Tóm tắt mô hình hồi quy đa biến ảnh hưởng đến lợi nhuận HTX.....	63
Bảng 3.17.	Tóm tắt mô hình hồi quy đa biến ảnh hưởng đến thu nhập thành viên HTX.....	65

DANH MỤC CÁC HÌNH, HỘP

Hình 3.1.	Tổng số HTX và số HTX nông nghiệp huyện Ba Bể các năm 2015-2018	48
Hộp 3.1.	Mô hình HTX nông nghiệp Sang Hà, xã Cao Trĩ.....	58
Hộp 3.2.	HTX chè Mỹ Phương	60